

Αεροδρόμιο Τατοΐου

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΣΤΟ ΔΕΚΕΛΕΙΑ

Στη σειρά άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη» επισκεπτόμαστε το Αεροδρόμιο Τατοΐου, μια εγκατάσταση που εκτός από το Μουσείο στεγάζει και πολλές άλλες Μονάδες της ΠΑ με πλούσια εκθέματα εκτός ενεργείας, αλλά και θέματα στον συγκεκριμένο τομέα που πρέπει να θεραπευτούν.

Κείμενο-φωτογραφίες Θέμης Βρανάς και Γιώργος Τσιρικόπουλος

Σε μικρή απόσταση Βόρεια της Αθήνας βρίσκεται το Αεροδρόμιο Τατοΐου, που είναι η παλαιότερη σε συνεχή λειτουργία (από το 1918 μέχρι σήμερα) τέτοια εγκατάσταση στην Ελλάδα. Φιλοξένησε τη Ναυτική, τη Στρατιωτική και την ενοποιημένη -μετά το 1930- Αεροπορία, ενώ λειτούργησε ως πολιτικό αεροδρόμιο κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και ως έδρα επιχειρήσεων ελληνικών, βρετανικών και γερμανικών ή ιταλικών αεροπορικών δυνάμεων κατά τον Β' ΠΠ και την περίοδο της Κατοχής. Μεταπολεμικά, η Αεροπορική Βάση Δεκελίας, όπως αλλιώς ονομαζόταν λόγω της γεωγραφικής του ταύτισης με την αρχαία πόλη της Δεκελίας, συγκέντρωσε το μεγαλύτερο μέρος της εκπαίδευσης αέρος και εδάφους της Αεροπορίας.

Σήμερα στην Αεροπορική Βάση Δεκελίας εδρεύουν αρκετές σημαντικές Μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας, όπως η Διοίκηση Αεροπορικής Εκπαίδευσης (ΔΑΕ), η Σχολή Ικάρων (ΣΙ), η 123^η Σμηνρχία

Τεχνικής Εκπαίδευσης (123ΣΤΕ), η Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΜΥΑ), η 359^η Μονάδα Αεροπορικής Εξυπηρέτησης Δημοσίων Υπηρεσιών (359ΜΑΕΔΥ), η 360^η Μοίρα Εκπαίδευσης Αέρος (360ΜΕΑ) και το Μουσείο Πολεμικής Αεροπορίας (ΜΠΑ).

Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου η αναφορά στις παραπάνω Μονάδες γίνεται με κύριο κριτήριο την ύπαρξη εκτός ενεργείας αεροσκαφών, σε έκθεση ή απόθεση, στις εγκαταστάσεις τους. Με δεδομένη την παρουσίαση του Μουσείου ΠΑ σε προηγούμενο άρθρο (Π&Δ 401, Οκτώβριος 2019), θα εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας στα υπόλοιπα αεροσκάφη που μπορούμε να συναντήσουμε στην ΑΒ Δεκελίας. Να σημειωθεί ότι ιστορικά ιπτάμενα μέσα της ΠΑ μπορούν να βρεθούν και σε άλλους φορείς που επίσης στεγάζονται στο Αεροδρόμιο Τατοΐου, όπως η Αερολέσχη Αθηνών (1-66 «Λ9», «49-3414» και «49-3514», TF-104G «5955») ή η Αερολέσχη Δεκελίας (F-104G

«6699»), αλλά παρακάτω θα επικεντρωθούμε μόνο σε αυτά που υπάγονται σε Μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας.

Το πρώτο ιστορικό αεροσκάφος που υποδέχεται τον επισκέπτη στην κεντρική πύλη της Αεροπορικής Βάσης είναι το **F-84F «52-6837»**, το οποίο εκτίθεται σε πυλώνα και βρίσκεται στον ίδιο ακριβώς χώρο έκθεσης τουλάχιστον από το 1985. Αν όμως το «Thunderstreak» είναι από τους παλαιότερους «ενοίκους», τα αεροσκάφη που εκτίθενται σε πυλώνες μπροστά από το κτήριο της **Διοίκησης Αεροπορικής Εκπαίδευσης (ΔΑΕ)** είναι σίγουρα από τους νεότερους! Πρόκειται για το **T-37B «68-8018»**, που έφτασε στην ΑΒ Δεκελίας στις 29/10/2018, και το **T-2Ε «160080»** με ημερομηνία άφιξης τις 3/11/2018· αμφότερα προέρχονται από την 120 Πτέρυγα Εκπαίδευσης Αέρος στην Καλαμάτα.

Κοντά ουι ΔΑΕ βρίσκεται η **359ΜΑΕΔΥ**, στο Διοικητήριο της οποίας εκτίθενται από τον Δεκέμβριο του 2018 το **Bell OH-13H «58-5385»** και το **Grumman AgCat G.164A «1585»**. Το «58-5385» ήταν αρχικά έκθεμα του Μουσείου ΠΑ, ευρισκόμενο στο υπόστεγο «Λέρος» από τον Δεκέμβριο του 1988, αλλά λόγω θραύσης της καλύπτρας του αντικαταστάθηκε από άλλο ομοιότυπο («59-4944») τον Μάιο του 2010. Στον χώρο της 359ΜΑΕΔΥ βρίσκονται σε απόθεση ακόμη εννέα AgCat, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των σωζόμενων αεροσκαφών του τύπου σε έντεκα, συνοπολογίζοντας και το AgCat του Μουσείου ΠΑ. Επιθυμία της Πολεμικής Αεροπορίας είναι σίγουρα να πουλήσει τα περισσότερα από αυτά ως λειτουργικά αεροψεκαστικά αεροπλάνα, αλλά κάθε μέρα που περνάει, με το σύνολο να παραμένει σε υπαίθρια αποθήκευση, μειώνεται δραστικά η όποια οικονομική αξία τους.

Η **Σχολή Ικάρων** διαθέτει μια πολύ ενδιαφέρουσα συλλογή ιστορικών αεροσκαφών. Από αυτή πέρασαν αεροπορικοί θησαυροί όπως το **Supermarine Spitfire Mk IXc «MJ755»**, το **Curtiss SB2C-5 Helldiver «83321»** και το **DH 82A Tiger Moth «T6776»**, που ύστερα από πολυετή έκθεσή τους στο Πολεμικό Μουσείο κατέληξαν τελικά στο Μουσείο ΠΑ. Πέραν αυτών, η ΣΙ εμπλούτισε τη συλλογή του τελευταίου με απευθείας παράδοση του **Canadair Sabre Mk2 [F-86E] «19169»**, του **NAA F-86D Sabre Dog «52-10067»** και του **Sikorsky H-19B «51-3952»**. Παρά τις αθρόες όμως παραχωρήσεις σπάνιων μοντέλων, οι Διοικήσεις της Σχολής Ικάρων διασφάλιζαν διαχρονικά την παρουσία

ΔΑΕ

T-37B «68-8018». Παραλήφθηκε το 1988 από τη Βασιλική Ισραηλινή Αεροπορία.

ικανοποιητικού αριθμού ιστορικών αεροσκαφών στις εγκαταστάσεις της. Σήμερα διαθέτει δώδεκα αεροσκάφη: δέκα βρίσκονται σε έκθεση, ένα αποτελεί εκπαιδευτικό βοήθημα σε στεγασμένο εργαστηριακό χώρο (F-5A «68-9056») κι ένα έχει μεταφερθεί από το 2017 για συντήρηση στο Μ ΠΑ (F-84F «52-6901»), πριν επιστρέψει ξανά στη Σχολή Ικάρων.

Κατά την επίσκεψή μας στη Σχολή (Ιούλιος 2019) είχαν ήδη συντηρηθεί και βαφεί δύο αεροπλάνα (RF-84F «53-7665» και F-102A «56-1233»), ενώ τέσσερα ακόμη βρίσκονταν σε διαδικασία ή αναμονή έναρξης συντήρησης: αρχικά το T-66 «49-3409», του οποίου είχε ήδη ξεκινήσει ο αποχρωματισμός, και στη συνέχεια τα RF-5A «69-7166», TF-104G «5958» και T-33A «53-6129». Στη ΣΙ βρίσκεται σε έκθεση ένα ακόμη T-33A, το «51-6714», που από το 1984 αποτελούσε εκπαιδευτικό βοήθημα στη ΣΤΥΑ, ώσπου το κληροδότησε στο Μουσείο ΠΑ (παρτηρήθηκε για πρώτη φορά στη συλλογή της Σχολής Ικάρων τον Μάιο του 2009). Τη συλλογή κοσμούν και δύο Cessna T-37C, το «70-1960» στο έδαφος και το «62-5970» σε πυλώνα. Επίσης σε πυλώνα εκτίθεται και το F-5A «66-9138».

Αν μπορούσαμε να κάνουμε μια πρόταση για την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της συλλογής, θα προτείναμε την απόκτηση το συντομότερο δυνατόν ενός Cessna T-41D, που έτσι κι αλλιώς υπάρχει -μέσω της 360ΜΕΑ- στη Σχολή Ικάρων, και ενός Rockwell T-2E Buckeye από την 120ΠΕΑ. Με αυτές τις προσθήκες η ΣΙ θα αποκτάσει μια ολοκληρωμένη συλλογή ιστορικών εκπαιδευτικών αεροσκαφών από το 1951 μέχρι σήμερα (T-66, T-33A, T-37C, T-41D και T-2E).

Στην 360ΜΕΑ τα παλαιότερα Cessna T-41D έχουν πια παραδώσει τη σκυτάλη της εκπαίδευσης στα νέα Tecnam P2002JF. Αν και κατά την επίσκεψή μας ένας μικρός αριθμός εξακολουθούσε να πετά, τουλάχιστον δέκα T-41D βρίσκονταν σταθμευμένα στην πίστα της Μοίρας, τα περισσότερα δίχως τον κινητήρα τους. Υπό αυτό το πρίσμα, κάποιο πλήρες αεροσκάφος από τα εκτός ενεργείας θα μπορούσε σίγουρα να μετακινηθεί στον χώρο της Σχολής Ικάρων και να αποτελέσει σημαντικό ιστορικό κρίκο δίπλα στα παλαιότερα εκπαιδευτικά αεροπλάνα της συλλογής.

Ευχής έργο θα ήταν η ΣΙ να διατηρήσει ένα επιχειρησιακό T-41D ως Πλήσιμο Ιστορικό Αεροσκάφος και να το επιδεικνύει σε αεροπορικές επιδείξεις ή εορτασμούς μέχρι τη στιγμή που θα ενταχθεί μελλοντικά στο Σμήνος Αεροπορικής Κληρονομιάς. Υπάρχουν χειριστές και μηχανικοί διαθέσιμοι στον τύπο,

T-2E «160080». Εκτός ενεργείας τουλάχιστον από τον Ιούνιο του 2011.

OH-13H «58-5385». Το πρώτο απόκτημα του Μουσείου ΠΑ!

G.164A «1585». Τελευταία πτήση στις 20/2/2007.

G.164A «1606». Τελευταία πτήση στις 30/11/2010.

υπάρχουν εν ενεργεία αεροσκάφη και απόθεμα ανταλλακτικών, απομένει μόνο... η απόφαση! Στον «αντίποδα» της Σχολής Ικάρων, πάντα στον τομέα έκθεσης ιστορικών αεροσκαφών, βρίσκεται η **Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΜΥΑ)**, η οποία στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της καταργηθείσας ΣΤΥΑ (Σχολή Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας). Η συλλογή, που θα περιμέναμε λογικά να της έχει κληροδοτήσει η ΣΤΥΑ, είναι ανύπαρκτη, αφού εδώ και αρκετά χρόνια κυριολεκτικά αποδεκατίστηκε.

Για να γίνουμε σαφέστεροι, πρέπει να αναφέρουμε ότι κάποτε η ΣΤΥΑ είχε μια καταπληκτική συλλογή εκπαιδευτικών βοηθημάτων (C-47B «43-49111» και «KK169», Noratlas «53258», T-33A «51-6714», F-84F «52-6361», «52-6743» και «53-7216» και F-104G «6699»). Οι εκπαιδευτές της, συνεπικουρούμενοι από χειριστές της ΠΑ, διατηρούσαν κάποια από αυτά ως έναν βαθμό λειτουργικά. Είναι χαρακτηριστικό ότι προσερχόταν, τουλάχιστον έως το 1993, ακόμη και χειριστής F-104G και έβλεπε σε λειτουργία τον κινητήρα του

G.164A «1265». Τελευταία πτήση στις 22/2/2011.

Grumman G.164A

G 164A «1221». Τελευταία πτήση στις 16/11/2010.

Σχολή Ικάρων

F-84F «52-6901». Βρίσκεται έξω από το υπόστεγο συντήρησης του Μ ΠΑ εν αναμονή νέας βαφής.

Starfighter «6699» για την εκπαίδευση των Δόκιμων Τεχνικών της Σχολής!

Ήταν πεντακάθαρα και περιποιημένα, όλα τους σε έκθεση στη σειρά πάνω σε επιφάνεια PSP (Pierced Steel Planking), στον ίδιο ακριβώς χώρο που σήμερα μοιάζει με αποθήκη άχρηστων αεροσκαφών. Το 1995 το υπόστεγο συντήρησης και όλα τα αεροσκάφη που βρίσκονταν μπροστά του στην «πίστα ΣΤΥΑ», όπως ήταν γνωστή, πέρασαν στη δικαιοδοσία του Μουσείου ΠΑ. Δεν υπήρξε όμως καμία πρόνοια, ώστε κάποια από αυτά να παραμείνουν στη Σχολή και να εκτεθούν σε άλλο χώρο της. Ίσως θεωρήθηκε αρκετό ότι αυτή διατήρησε δύο αεροσκάφη, το F-86E (M) «19146» και το F-84F «52-6919», που βρίσκονταν σε έκθεση στις εγκαταστάσεις της.

Το 2006 το Μουσείο ΠΑ πήρε το F-86E, ενώ τον Φεβρουάριο του 2009 παρατηρείται για πρώτη φορά στη ΣΤΥΑ, φρεσκοβαμμένο και άριστα συντηρημένο, το F-104G «64-17782». Τον Ιούλιο του 2013 το F-84F «52-6919» μεταφέρθηκε έξω από το υπό-

F-102A «56-1233». Τέθηκε εκτός ενεργείας στην 112PM το 1978. Τουλάχιστον από τον Απρίλιο του 1988 ανήκει στη συλλογή της ΣΙ.

F-5A «68-9056». Εκπαιδευτικό βοήθημα στα εργαστήρια της ΣΙ. Μέχρι τουλάχιστον τον Νοέμβριο του 2006 βρισκόταν στην 113 ΠΜ, Θεσσαλονίκη και η βαφή του ανανεώθηκε πριν μεταφερθεί στη Σχολή Ικάρων.

στογο συντήρησης του Μ ΠΑ, προφανώς για βαφή και συντήρηση. Εκτοτε όμως παραμένει στην ίδια θέση, αλλιά με ανοικτή την καλύπτρα του, κάτι όχι και τόσο φρόνιμο, αν υποθέσουμε ότι το συγκεκριμένο αεροσκάφος πρόκειται κάποια στιγμή να συντηρηθεί.

Έκτοτε έχουν περάσει πάνω από έξι χρόνια και δεν έχει συμβεί απολύτως τίποτα, οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι το συγκεκριμένο αεροσκάφος έχει πλέον... ξεχαστεί από τους ιδιοκτήτες του, τη Διοίκηση της πρώην ΣΤΥΑ/νυν ΣΜΥΑ.

Προσπαθώντας να κρίνουμε καλοήιστα αυτή την πραγματικότητα, μπορούμε να δεχτούμε ότι το Μουσείο ΠΑ είχε πραγματικά ανάγκη το F-86E, το οποίο άλλωστε συντήρησε και εκθέτει. Μπορούμε επίσης να υποθέσουμε ότι δεν έγινε τίποτα με το F-84F, διότι η αξιολόγηση της κατάστασής του ίσως ανέδειξε σοβαρά προβλήματα στη δομή του και την πιθανή αξιοποίησή του ως έκθεμα. Αυτό, όμως, που δεν μπορούμε να κατανοήσουμε και να δικαιολογήσουμε είναι η στέρση από

RF-84F «53-7665». Πρώην «EB-328» της Luftwaffe.

T-6G «49-3409». Η εμφάνισή του κατά την επίσκεψή μας ήταν πολύ ενδιαφέρουσα, αφού το χρώμα στην άνω επιφάνεια της στράκτου είχε ξεθωριάσει από τα καιρικά φαινόμενα, ο χρωματισμός στα πλάγια της στράκτου ήταν σχετικά ανέπαφος και οι πτέρυγες είχαν ήδη τριφτεί κατά την προετοιμασία για εκ νέου βαφή!

τη ΣΤΥΑ/ΣΜΥΑ του τελευταίου της αεροσκάφους, του F-104G «64-17782». βρισκόταν στον προ-αύλιο χώρο της σε άριστη εξωτερική κατάσταση, βαμμένο με την τριχρωμία τύπου Βιετνάμ (SE Asia), ένα πραγματικά χάρμα οφθαλμών! Τον Ιούλιο του 2014 αφαιρέθηκε από τη ΣΤΥΑ και μεταφέρθηκε στο ΜΠΑ, για να ετοιμαστεί προς έκθεση στο Κέντρο Ετοιμότητας Διασποράς Αεροπορίας (ΚΕΔΑ) στον Άγιο Ανδρέα (Ζούμπερι). Αφού ξεβάφτηκε η υπέροχη παραλλογή, το Starfighter βάφτηκε ασημένιο και τροποποιήθηκε, με σκοπό να εκτεθεί σε πυλώνα δίπλα στη θάλασσα. Στην ίδια ακριβώς θέση βρισκόταν σε έκθεση από τον Αύγουστο του 2001 το F-104G «7087», το οποίο ουσιαστικά καταστράφηκε μέσα σε δεκατρία χρόνια από την αλμύρα, μοίρα που προφανέστατα επιφυλάσσεται και για το άτυχο «782». Προξενεί αλγεινή εντύπωση η στέρση του αεροσκάφους από μια Σχολή της Πολεμικής μας Αεροπορίας για έκθεσή του σε ένα θέρετρο, έστω και στρατιωτικό. Υπήρχαν δεκάδες άλλα αεροσκάφη σε απόθεση σε διάφορες Μονάδες, απ' όπου θα μπορούσε να αποκτηθεί κάποιο και να εκτεθεί στο Ζούμπερι, αφήνοντας το «782» εκεί που πραγματικά ανήκε. Είναι θλιβερό οι νέοι και οι νέες Δόκιμοι να μην έχουν στον χώρο που διαβιούν για τρία χρόνια κάποια καθοσυντηρημένα ιστορικά αεροσκάφη που παραπέμπουν άμεσα στη μακρά Αεροπορική μας Ιστορία, την οποία καλούνται να γνωρίσουν και να τιμήσουν.

Η συνειδητοποίηση από μέρους τους ότι είναι πηδόν οι ίδιοι αναπόσπαστο κομμάτι της ίδιας διαχρονικής εικόνας της Πολεμικής Αεροπορίας συνιστά βασική παράμετρο, για να συνεχίσουν με επιτυχία την πορεία τους στους ορίζοντες που ανοίγονται μπροστά τους μετά την αποφοίτηση. Ελπίζουμε η νέα ενοποι-

RF-5A «69-7166». Μεταφέρθηκε στη ΣΙ από το ΚΕΑ Ελληνικού και εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη ΣΙ τον Απρίλιο του 1995.

TF-104G «5958». Εκτός ενεργείας στο ΚΕΑ Ελληνικού στις 12/3/1992. Τον Μάιο του 1993 εγκρίθηκε η διάθεσή του στη ΣΙ.

T-33A «53-6129». Τέθηκε εκτός ενεργείας το 1977.

T-33A «51-6714». Πριν δοθεί στην (τότε) ΕΒΑ το 1955, είχε υπηρετήσει με την RCAF (Royal Canadian Air Force) ως «14693».

ημένη ΣΜΥΑ να αποφύγει τα λάθη και τις υπαναχωρήσεις που οδήγησαν στην ολική διάλυση της συλλογής της ΣΤΥΑ και να δημιουργήσει μια νέα, που θα κοσμήι τη Σχολή και θα τιμά τις ιστορικές της καταβολές από τις αξέχαστες ΣΤΥΑ, ΣΥΔ και ΣΙΡ. Μια γρήγορη και ανέξοδη προσθήκη θα μπορούσε να είναι ένα από τα LTV A-7H Corsair II, που βρίσκονται σε απόθεση (κατηγορία Ε1) στο Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου (Π&Δ 393, *Φεβρουάριος 2019*). Θα προτείναμε την επιλογή του «159913» ή του «159954», τα οποία βρίσκονται εντός στεγασμένου χώρου και έχουν διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό αναλλοίωτη την εξωτερική τους εμφάνιση. Το A-7H Corsair μπορούν να ακολουθήσουν ένα Mirage F.1CG από την 114ΠΜ (Π&Δ 395, *Απρίλιος 2019*), ένα F-5A Freedom Fighter από την 113ΠΜ (Π&Δ 374, *Ιούλιος 2017*) ή άμεσα ένα T-41D της ΣΙ/360ΜΕΑ.

Στην ΑΒ Δεκελίας βρίσκονται κάποια ακόμη εκτός ενεργείας αεροσκάφη ή τμήματά τους, τα οποία έχουν μεταφερθεί από το 2016 στον χώρο του Μουσείου ΠΑ και παρουσιάστηκαν στο σχετικό με το Μ ΠΑ άρθρο μας (T-33A «53-5328», C-47B «ΚΚ171»). Κατά την επίσκεψή μας όμως δεν κατορθώσαμε να εντοπίσουμε τμήματα του T-41D «69-7181», που είχε εμνηστική σε περιστατικό στις 17/9/2005. Τελευταία θέαση της στράκτου του έχει καταγραφεί το 2011.

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση των εκτός ενεργείας αεροσκαφών της Αεροπορικής Βάσης Δεκελίας, ευχόμαστε οι Μονάδες που φιλοξενούνται στον χώρο της να συνεχίσουν να τιμούν την ιστορία τους μέσα από τη συντήρηση και έκθεση ιστορικών αεροσκαφών στις εγκαταστάσεις τους. Η μοναδική ιστορία του Αεροδρομίου, η εγγύτητά του στην Αθήνα, η στέγαση σε αυτό κατά κύριο λόγο εκπαιδευτικών Μονάδων καθώς και του Μουσείου ΠΑ, θα μπορούσαν να αποτελέσουν τροφή για ακέψιμες μεγαλύτερης ανάδειξης του ιστορικού του χαρακτήρα.

T-37C «70-1960». Υπηρετούσε με το serial number γραμμένο ως «67960»! Προφανώς δόθηκε λανθασμένα στο χρωστήριο το s/n «67-1960» που, με βάση τη πρότυπα της USAF τη δεκαετία του '60, έπρεπε να γραφεί μόνο με πέντε ψηφία, περιλαμβάνοντας οπωσδήποτε τα δύο του οικονομικού έτους (67) που χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή του και τα τρία τελευταία του αριθμού σειράς (960).

T-37C «62-5970». Στη Σχολή Ικάρων βρίσκεται τουλάχιστον από το 2000 και τοποθετήθηκε στον πυλώνα το 2005.

ΙΣΤΟΡΙΑ | Πεκέλιερα-Τσιόι

F-5A «66-9138». Βγήκε εκτός ενεργείας στην 113 ΠΜ τον Σεπτέμβριο του 1997, όπου και παρέμεινε τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του 2003. Παρατηρήθηκε πρώτη φορά στη ΣΙ τον Σεπτέμβριο του 2005

T-41D «69-7187»

Το Μουσείο ΠΑ θα μπορούσε να επεκταθεί στο νότιο τμήμα του Αεροδρομίου γύρω από το υπόστεγο συντήρησης, με αυτό να χρησιμοποιείται πλέον ως δεύτερο υπόστεγο έκθεσης. Επιπλέον, ένα τμήμα του θα ήταν εφικτό να αξιοποιείται για τη συντήρηση των εκθεμάτων του, δίνοντας στους επισκέπτες το προνόμιο να βλέπουν τη διαδικασία συντήρησης ενός ιστορικού αεροσκάφους. Η πιθανή ανάγκη κοπής κάποιων δέντρων μπορεί να αντισταθμιστεί με δεντροφύτευση αντίστοιχου αριθμού σε παραπλήσια περιοχή εντός του Αεροδρομίου. Θα προτείναμε επίσης η ΠΑ να επιλέξει ένα ή δύο AgCat και μαζί με αναπληρωτικά και εξοπλισμό υποστήριξης να τα αποθηκεύσει, κάτι που ιδανικά μπορεί να γίνει στις εγκαταστάσεις της 359ΜΑΕΔΥ. Αυτά θα μπορούσαν να αποτελέ-

T-41D «69-7184»

σουν μελλοντικά τέλεια προσθήκη στο Σμήνος Αεροπορικής Κληρονομιάς, που εκ των πραγμάτων θα δημιουργηθεί με την επιστροφή σε λίγα χρόνια στην Ελλάδα του Supermarine Spitfire Mk IXc «MJ755», ικανού για πτήση. Το ενδεχόμενο της αποθήκευσης δεν κοστίζει απολύτως τίποτα στην ΠΑ, όπως ακριβώς και η διατήρηση ενός επιχειρησιακού Cessna T-41D της 360ΜΕΑ ως πλόιμο ιστορικό αεροσκάφος! Είναι προφανές ότι μια σωστή διαχείριση επιλεγμένων εκτός ενεργείας αεροσκαφών και του υπάρχοντος αποθέματος ανταλλακτικών τους μπορεί να αποδώσει πλούσιο ιστορικά θαύματα σε λίγα χρόνια με σχεδόν μηδενική οικονομική επιβάρυνση για την Υπηρεσία! Υπογραμμίζεται ότι κανένας αρμόδιος όλα αυτά τα χρόνια δεν αξιολόγησε την πιθανότητα αποθήκευσης έστω ενός μέσου με την προοπτική επαναλητουργίας του ως Πλόιμου Ιστορικού Αεροσκάφους, με μόνη εξαίρεση το Douglas C-47A «49-2622» ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Αν και πέρασαν ήδη έντεκα χρόνια από την τελευταία πτήση του, η άριστη αποθήκευσή του στην 113ΠΜ και η ύπαρξη ανταλλακτικών και εργαλείων μας επιτρέπουν σήμερα να ελπίζουμε σε σχετικά εύκολη επαναφορά του σε πλήρη κατάσταση, αν φυσικά το αποφασίσει η ήγεσία του ΓΕΑ. Αν είχε υπάρξει η πρόνοια να αποθηκευτούν αεροσκάφη διάφορων εμβληματικών τύπων της ΠΑ, ανταλλακτικά και εργαλεία, θα μπορούσαμε σήμερα να απολαμβάνουμε ένα F-84F Thunderstreak, ένα F-104G Starfighter, ένα Mirage F.1CG, ένα A-7E Corsair II, αν όχι στον αέρα, έστω σε κατάσταση τροχοδρόμησης! Να θυμίσουμε ότι όλα τους αποσύρθηκαν με διαφορά δεκαετίες το ένα από το άλλο (1983, 1993, 2003, 2014 αντίστοιχα), γεγονός που διασφάλιζε μια πολύ ομαλή και οργανωμένη συλλογή του απαραίτητου εξοπλισμού για κάθε αεροσκάφος, η οποία κάθε φορά θα γινόταν ευκολότερη και πιο τυποποιημένη. Σκεφθείτε πόσο σημαντική και ανεξόδη προβολή θα αποκτούσε η ΠΑ, αν διέθετε από ένα αεροσκάφος των παραπάνω τύπων απλά και μόνο σε κατάσταση εκκίνησης του κινητήρα του!

Η Πολεμική μας Αεροπορία, παρά τη γνωστή δύσκολη οικονομική συγκυρία, μέσα από έξυπνες και στοχευμένες ενέργειες και πρωτοβουλίες μπορεί να θέσει επιτέλους σε τροχιά ανόδου τη συντήρηση,

Τον Δεκέμβριο του 2019 ολοκληρώθηκε η δεύτερη φάση εξωραϊσμού της συλλογής ιστορικών αεροσκαφών της Σχολής Ικάρων, με αποτέλεσμα το T-6G «49-3409», το T-33A «53-6129», το RF-5A «69-7166» και το TF-104G «5958» να εκπαθενται πλέον με ανανεωμένες τις χρωματικές τους παραλλαγές. Το T-6G εκτίθεται «ασημένιο», όπως τα ομοίωτα αεροπλάνα της Σχολής Ικάρων (Σχολής Αεροπορίας) τις δεκαετίες του '50 και του '60, ενώ τα υπόλοιπα τρία φέρουν την παραλλαγή τύπου «South East Asia» (γνωστότερη ως «Βιετνάμ»).

T-41D «69-7186»

διατήρηση και ανάδειξη της Αεροπορικής μας Κληρονομιάς, τόσο στο έδαφος όσο και τον αέρα. Τρεις από τις τέσσερις βασικές παραμέτρους για να υλοποιηθεί αυτό το όραμα είναι ήδη υπαρκτές: ρηξικέλευθες ιδέες, κατάλληλοι άνθρωποι και απαραίτητο αεροπορικό υλικό. Απομένει όμως η εφαρμογή της δυσκολότερης παραμέτρου: χάραξη και υλοποίηση μιας εξωστρεφούς σύγχρονης πολιτικής από την ηγεσία της, παραμερίζοντας χρόνιες αγκυλώσεις και οπισθοδρομικές νοοτροπίες που ακυρώνουν εν τη γενέσει της κάποιες προοδευτικές προσπάθειες. **ΠΘ**

Πρόσφατη και ιδιαίτερη παρουσία είναι το Μη Επανδρωμένο Αεροσκάφος (ΜΕΑ/Φ) ΠΗΓΑΣΟΣ II block I που εντάχθηκε στο Μουσείο της Σχολής Ικάρων το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου του 2019. Είναι κατά πάσα πιθανότητα το μόνο σε έκθεση σε οποιαδήποτε Μονάδα της ΠΑ. Τα ΜΕΑ/Φ ΠΗΓΑΣΟΣ II επιχειρούν ενταγμένα στην ΠΑ από το 2006, με πρώτη τους βάση το πρώην Αεροπορικό Απόσπασμα Ακτίου, ενώ Τον Αύγουστο του 2017 η Μοίρα ΜΕΑ/Φ εγκαταστάθηκε μόνιμα στην 110 ΠΜ.

Πίνακας εκτός ενεργείας αεροσκαφών Αεροπορικής Βάσης Δεκελίδας

ΔΑΕ	ΣΧΟΛΗ ΙΚΑΡΩΝ
Cessna T-37B Tweety Bird «68-8018»	Cessna T-37B Tweety Bird «62-5970» «70-1960»
Rockwell T-2E Buckeye «160080»	Convair F-102A Delta Dagger «56-1233»
123 ΣΤΕ	Lockheed T-33A Shooting Star «51-6714» «53-6129»
Douglas C-47B Dakota IV «KK171»	Lockheed TF-104G Starfighter «5958»
Lockheed T-33A Shooting Star «53-5328»	NAA T-6G Texan «49-3409»
Republic F-84F Thunderstreak «52-6837»	Northrop RF-5A Freedom Fighter «69-7166»
ΣΜΥΑ	Northrop RF-5A Freedom Fighter «66-9138» «68-9056»
Republic F-84F Thunderstreak «52-6919»	Republic F-84F Thunderstreak «52-6901»
359 ΜΑΕΔΥ	Republic RF-84F Thunderflash «53-7665»
	ΜΕΑ ΠΗΓΑΣΟΣ II block I
Bell OH-13H «58-5385»	360 ΜΕΑ
Grumman G.164A AgCat «1585»	Cessna T-41D Mescalero «69-7183»
«1606»	«69-7184»
«1570»	«69-7185»
«1547»	«69-7186»
«1604»	«69-7187»
«1265»	«69-7188»
«1569»	«69-7191»
«1221»	«69-7197»
«1269»	«69-7198»
«1279»	«69-7200»

Στον πίνακα καταγράφεται η εικόνα των εκτός ενεργείας/σε αποθήκευση Cessna T-41D τον Ιούλιο του 2019 στην πίστα της 360 ΜΕΑ. Είναι πολύ πιθανό αυτή να διαφοροποιείται από την ισχύουσα κατά τη δημοσίευση του άρθρου.

T-41D «69-7185»

T-41D «69-7198»

F-84F «52-6919». Το F-84F της ΣΤΥΑ/νυν ΣΜΥΑ στον χώρο αποθήκευσης του Μουσείου ΠΑ.

Μουσείο Σχολής Ικάρων

Η Διοίκηση της Σχολής Ικάρων προγραμματίζει την επαναλειτουργία του Μουσείου της Σχολής. Με σταθερά και μελετημένα βήματα προχωρεί προς την επίτευξη αυτού του δύσκολου και απαιτητικού στόχου, προσπαθώντας να αναδείξει τόσο τα ήδη υπάρχοντα κειμήλια και εκθέματα της συλλογής όσο και να την εμπλουτίσει κατά το δυνατόν με νέα απ' όλες τις περιόδους λειτουργίας της από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα. Για να πραγματοποιηθεί αυτό, η Σχολή απευθύνει κάλεσμα προς όλους όσους μπορούν και θέλουν να συνεισφέρουν με ιστορικό υλικό (φωτογραφίες, στολές, έγγραφα και κάθε είδους ενθυμήματα), να επικοινωνήσουν με τη Διοίκηση της Σχολής Ικάρων στο τηλέφωνο 210 81.93.001 ή την ηλεκτρονική διεύθυνση ypasp.hafa@haf.gr.